

**UCCC & SPBCBA & SDHGCBCA & IT**  
**S.Y.B.com Sem. – 4**  
**Advanced Accounting and Auditing Paper – 3**  
**પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ : Practice Question-1**

---

૧. નીચેની માહિતી પરથી માલસામાનને લગતા વિચલનો શોધો.:

| વિગત  | પ્રમાણ        | ખરેખર            |
|-------|---------------|------------------|
| જથ્થો | ૨૦૦ કિલો      | ૨૪૦ કિલો         |
| કિંમત | કિલો દીઠ રૂ.૨ | કિલો દીઠ રૂ.૧.૭૫ |

[V.N.S.G.U Mar 2014]

૨. પ્રમાણ પડતર કાર્ડ પરથી માલુમ પડ્યું છે કે એક એકમના ઉત્પાદન માટે ૩ કિલો માલસામાન કિલોદીઠ રૂ ૨ ના ભાવે જરૂર પડશે.

માર્ચ ૨૦૧૮ દરમિયાન ૨૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન થયું જેના માટે ૬૨૦ કિલો માલસામાન કિલોદીઠ રૂ. ૧.૮૦ ના ભાવે વપરાયો. માલસામાન વિચલનો શોધો.

૩. અજય લિમિટેડ સ્ટાન્ડર્ડ કોસ્ટિંગ સિસ્ટમનો ઉપયોગ કરે છે. ઓક્ટોબર ૨૦૧૮ ના આંકડા: ૬૦ કિલો પ્રમાણ ઉત્પાદન માટે જરૂરી કાચો માલ ૯૦ કિગ્રા છે. પ્રતિ કિલો પ્રમાણ કિંમત કિલોદીઠ રૂ. ૩, ખરેખર ઉત્પાદન ૨૦,૦૦૦ કિગ્રા, માલસામગ્રીનો વપરાશ ૨૫૦૦૦ કિગ્રા અને તેની કિંમત ૫૦,૦૦૦ રૂપિયા છે.

ગણતરી કરો:

- [1] માલસામાન ખર્ચ વિચલન
- [2] માલસામાન કિંમત વિચલન
- [3] માલસામાન વપરાશ વિચલન

૪. એક વસ્તુનું પ્રમાણ મિશ્રણ અને ખરેખર મિશ્રણ નીચે મુજબ છે:

| પ્રમાણ                    | ખરેખર                 |
|---------------------------|-----------------------|
| A = ૬૦ એકમો, એકમદીઠ રૂ ૧૦ | ૮૦ એકમો, એકમદીઠ રૂ ૧૨ |

|                           |                       |
|---------------------------|-----------------------|
| B = ૯૦ એકમો, એકમદીઠ રૂ ૨૦ | ૬૦ એકમો, એકમદીઠ રૂ ૨૫ |
|---------------------------|-----------------------|

ગણતરી કરો:

[1] માલસામાન ખર્ચ વિચલન

[2] માલસામાન કિંમત વિચલન

[3] માલસામાન વપરાશ વિચલન

[V.N.S.G.U Mar 2015]

૫. એક વસ્તુ નંબાર ૭૮૬નાં એકમના ઉત્પાદન માટે નીચે મુજબ પ્રમાણ પડતર અંદાજેલ છે:

મજૂરી ૨૦ કલાક, કલાકદીઠ રૂ ૮.

જાન્યુઆરી ૨૦૧૨ માસમાં નીચે મુજબ મજૂરીની પડતર સાથે ૪૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન થયું.

મજૂરી રૂ ૬૩,૭૫૦ કલાકદીઠ રૂ ૮.૫૦ લેખે.

મજૂરીનાં વિચલનોની ગણતરી કરો:

[V.N.S.G.U Mar 2012]

૬. જાન્યુઆરી, ૨૦૧૫ મહિના માટે અજય લિમિટેડની માહિતી નીચે મુજબ છે:

| વિગત                                  | પ્રમાણ | ખરેખર  |
|---------------------------------------|--------|--------|
| કામદારોની સંખ્યા                      | ૨૫૦    | ૨૦૦    |
| કામદાર દીઠ સરેરાશ માસિક વેતન          | રૂ.૫૦૦ | રૂ.૬૦૦ |
| મહિના દરમિયાન કામકાજના દિવસોની સંખ્યા | ૨૫     | ૨૪     |
| મહિના દરમિયાન ઉત્પાદન એકમો            | ૨૦૦૦૦  | ૨૪૦૦૦  |

ગણતરી કરો:

[1] મજૂરી ખર્ચ વિચલન

[2] મજૂરી દર વિચલન

[3] મજૂરી કાર્યક્ષમતા વિચલન

૭. નીચેનામાં પ્રશ્નાર્થ ચિહ્નથી દર્શાવેલ ખૂટતી માહિતીની ગણતરી કરો:

|      |   |   |
|------|---|---|
| વિગત | A | B |
|------|---|---|

|                         |         |         |
|-------------------------|---------|---------|
| પ્રમાણ ભાવ (એકમદીઠ)     | રૂ ૨.૧૦ | ?       |
| ખરેખર ભાવ (એકમદીઠ)      | ?       | રૂ ૫    |
| ખરેખર જથ્થો (કિલોગ્રામ) | ૧૧૦૦    | ૨૨૦૦    |
| માલસામાન ખર્ચ વિચલન     | (-૧૦૦)  | ?       |
| માલસામાન ભાવ વિચલન      | ?       | (-૨૨૦૦) |
| માલસામાન વપરાશ વિચલન    | (-૨૧૦)  | ૧૨૦૦    |

[V.N.S.G.U Mar 2017]

૮ (A). નીચે આપેલ માહિતી પરથી ગણતરી કરો:

- [1] માલસામાન ખર્ચ વિચલન
- [2] માલસામાન કિંમત વિચલન
- [3] માલસામાન વપરાશ વિચલન
- માલસામાનની ખરીદી - ૩૦૦૦ એકમો
- માલસામાન ખરીદીની પડતર - રૂ ૯૦૦૦
- એક ટન ઉત્પાદન માટે માલસામાનનો પ્રમાણ જથ્થો - ૩૦ એકમો
- પ્રમાણ કિંમત રૂ ૨.૫૦ એકમદીઠ
- માલસામાનનો શરૂનો સ્ટોક - નથી
- માલસામાનનો આખરનો સ્ટોક - ૫૦૦ એકમો
- ખરેખર ઉત્પાદન - ૮૦ ટન

૮ (B) માર્ચ ૨૦૧૬ માટે મજૂર ખર્ચ સંબંધિત કંપની વિશેનો ડેટા નીચે મુજબ છે:

1. કુલ પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ. ૬૫૦૦૦
2. પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ કલાકો. ૫૪૦૦
3. કલાક દીઠ મજૂર કલાક દર. રૂ. 11
4. વાસ્તવિક કલાકો. ૫૨૦૦

ગણતરી કરો

- [1] મજૂરી ખર્ચ વિચલન
- [2] મજૂરી દર વિચલન
- [3] મજૂરી કાર્યક્ષમતા વિચલન

[V.N.S.G.U Mar 2016]

9. એક એકમના ઉત્પાદન માટે પ્રમાણ માહિતી નીચે મુજબ છે.

|          |                             |        |
|----------|-----------------------------|--------|
| માલસામાન | ૮ કિલો, કિલોદીઠ રૂ.૫૦ લેખે  | રૂ.૪૦૦ |
| મજૂરી    | ૫૦ કલાક, કલાકદીઠ રૂ. ૫ લેખે | રૂ.૨૫૦ |
|          |                             | રૂ.૬૫૦ |

ખર્ચ અંગે માહિતી:

ખરેખર ઉત્પાદન: ૧૦૦ કિલો

|          |                                  |          |
|----------|----------------------------------|----------|
| માલસામાન | ૭૮૦ કિલો, કિલોદીઠ રૂ.૩૦ લેખે     | રૂ.૨૩૪૦૦ |
| મજૂરી    | ૪૩૨૦ કલાક, કલાકદીઠ રૂ. ૫.૧૦ લેખે | રૂ.૨૨૦૩૨ |
|          |                                  | રૂ.૪૫૪૩૨ |

માલસામાન અને મજૂરીનાં વિચલનોની ગણતરી કરો:

૧૦. એક ટન કેમિકલના સામાન્ય મિશ્રણની પ્રમાણ માલસામાન પડતર નીચે મુજબ છે.

|        |          |             |
|--------|----------|-------------|
| કેમિકલ | વપરાશ    | કિલોદીઠ ભાવ |
| A      | ૨૪૦ કિલો | ૬           |
| B      | ૪૦૦ કિલો | ૧૨          |
| C      | ૬૪૦ કિલો | ૧૦          |

મહિના દરમિયાન ૬.૨૫ ટનનું ઉત્પાદન નીચે મુજબ થયું.

|        |               |            |
|--------|---------------|------------|
| કેમિકલ | વપરાશ (ટનમાં) | પડતર (રૂ.) |
| A      | ૧.૬           | ૧૧૨૦૦      |
| B      | ૨.૪           | ૩૦૦૦૦      |
| C      | ૪.૫           | ૪૭૨૫૦      |

માલસામાનનાં વિચલનોની ગણતરી કરો: